

نمایشگاهی از ۵۰ سال تلاش هنری

حمید دهقان

مروری بر آثار هنری استاد کلارا آبکار در کاخ موزهی سعدآباد تهران

اشاره

در این شماره از صفحه‌ی میراث ما، موزه‌ای معرفی شده است که تمام آثار آن مربوط به یکی از زنان نام‌آور ایرانی در عرصه‌ی هنر نگارگری (مینیاتور) است. حمید دهقان این بار ما را به تماشای موزه‌ی آبکار در کاخ موزه‌ی سعدآباد تهران مهمان کرده است.

در روز ۲۸ اردیبهشت سال ۱۳۷۳ هم‌زمان با روز جهانی موزه (۱۸ ماه مه ۱۹۹۴ میلادی) در مجموعه‌ی فرهنگی، تاریخی سعدآباد و در ساختمان سابق لیلا پهلوی، موزه‌ی فاخری گشایش یافت که آثار یکی از زنان نام‌آور نگارگری ایران را به تماشا گذاشته بود. هنرمندی به نام استاد **کلارا آبکار** که خانه‌ی مسکونی و همه‌ی آثارش را به سازمان میراث فرهنگی هدیه کرده است.

کلارا آبکار در سال ۱۲۹۴ شمسی در تهران متولد شد. پس از گذراندن دوره‌ی اول دبیرستان به‌دلیل علاقه‌ی فراوانی که به هنر نقاشی داشت، به هنرستان نسوان (هنرستان بانوان) وابسته به مدرسه‌ی صنایع قدیمه - که **طاهرزاده بهزاد** در سال ۱۳۰۹ تأسیس کرده بود - رفت و رشته‌ی مینیاتور را انتخاب کرد. وی نگارگری و تذهیب را از استادان بنامی مانند **هادی تجویدی** و **علی درودی** فراگرفت و بعد در هنرستان عالی مینیاتور دوره‌ی عالی نگارگری را گذراند و نزد استاد **حسین کاشی تراش اصفهانی** رسم گره را آموخت.

کلارا آبکار در سال ۱۳۳۴ به‌عنوان هنرمند نگارگر در اداره‌ی هنرهای زیبای کشور استخدام شد و در سال ۱۳۳۷ لیسانس مینیاتور گرفت. او بعد از ۲۲ سال خدمت دولتی و آموزش و تربیت ده‌ها هنرمند در سال ۱۳۵۶ بازنشسته شد. در سال ۱۳۶۸ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با ستایش از نیم قرن خلق آثار هنری، به کلارا آبکار درجه‌ی استادی در رشته‌ی مینیاتور یا نگارگری ایرانی (معادل دکتری هنری) اعطا کرد.

این استاد فرزانه در سال ۱۳۷۰ خانه‌ی مسکونی خود و همه‌ی آثاری را که بیش از ۵۰ سال در خلق آن‌ها تلاش کرده بود و هرگز قصد فروش آن‌ها را نداشت، به سازمان میراث فرهنگی هدیه کرد.

خانه‌ی استاد آبکار به‌صورت محل آموزش و کلاس‌های هنر نگارگری درآمده و آثار موجود در آن و سایر مکان‌ها (متعلق به استاد) به ساختمان کاخ سعدآباد منتقل شده است. اکنون موزه‌ی کلارا آبکار مکانی الهام‌بخش برای جوانانی است که عشق و علاقه‌ای به خلق آثار هنری دارند.

در موزه‌ی استاد آبکار آثار فاخر و ارزشمندی مانند تابلوهای نگارگری، تذهیب، نقش گره و مجموعه‌ای از تابلوهای آبرنگ از انواع نقوش روی پارچه‌ی ترمه و طراحی زیورآلات سنتی ایران به نمایش گذاشته شده است.

رنگ‌های به کار رفته در آثار تذهیب آبکار بسیار زیبا و عالی است. استفاده از این رنگ‌ها پیش از وی سابقه نداشت و این رخداد، راهنمای مؤثری برای تذهیب‌کاران جوان و هنرمند است.

استاد کلارا آبکار در نخستین روز بهار سال ۱۳۷۵ درگذشت. روحش شاد.

